ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ

Η Εκκλησία τιμά σήμερα τούς 318 θεοφόρους Πατέρες της Α΄ Οικουμενικής Συνόδου, οι οποίοι υπερασπίστηκαν με θάρρος την αλήθεια της πίστεως απέναντι στην αίρεση του Αρείου. Το **Αποστολικό Ανάγνωσμα** μάς καλεί να μένουμε σταθεροί μέσα στις δοκιμασίες και να αγωνιζόμαστε για την αλήθεια του Ευαγγελίου. Και το **Ευαγγελικό Ανάγνωσμα** μάς μεταφέρει στην Αρχιερατική Προσευχή του Χριστού, όπου ο Κύριος παρακαλεί τον Πατέρα για την ενότητα, την αγιότητα και τη σωτηρία των μαθητών Του. Έτσι, οι Άγιοι Πατέρες γίνονται φωτεινό παράδειγμα ορθής πίστεως, ενότητας και ομολογίας μέσα στην Εκκλησία.

Α. Το Αποστολικό Ανάγνωσμα (Πράξ. κεφ.20, στίχ.16–18 & 28-36)

Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἔκρινεν ὁ Παῦλος παραπλεῦσαι τὴν Ἔφεσον, ὅπως μὴ γένηται αὐτῷ χρονοτριβῆσαι ἐν τῇ Ἀσίᾳ· ἔσπευδε γάρ, εἰ δυνατὸν ἦν αὐτῷ, τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς γενέσθαι εἰς Ἰεροσόλυμα. Ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου πέμψας εἰς Ἔφεσον μετεκαλέσατο τοὺς πρεσβυτέρους τῆς Ἐκκλησίας. Ὡς δὲ παρεγένοντο πρὸς αὐτόν, εἶπεν αὐτοῖς· Προσέχετε οὖν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ, ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ, ἣν περιεποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος. Ἐγὼ γὰρ οἶδα τοῦτο, ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξίν μου λύκοι βαρεῖς εἰς ὑμᾶς, μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου· καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα, τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν. Διὸ γρηγορεῖτε, μνημονεύοντες ὅτι τριετίαν νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην μετὰ δακρύων νουθετῶν ἕνα ἕκαστον. Καὶ τὰ νῦν παρατίθεμαι ὑμᾶς, ἀδελφοί, τῷ Θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, τῷ δυναμένῳ ἐποικοδομῆσαι καὶ δοῦναι ὑμῖν κληρονομίαν ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πᾶσιν. Ἀργυρίου ἢ χρυσίου ἢ ἱματισμοῦ οὐδενὸς ἐπεθύμησα· αὐτοὶ γινώσκετε ὅτι ταῖς

Εκείνες τις ημέρες, ο Παύλος αποφάσισε να περάσει έξω από την Έφεσο, για να μη χρονοτριβήσει στην Ασία, γιατί βιαζόταν να βρίσκεται, αν ήταν δυνατόν, στα Ιεροσόλυμα την ημέρα της Πεντηκοστής. Από τη Μίλητο έστειλε μήνυμα στην Έφεσο και κάλεσε τους πρεσβυτέρους της Εκκλησίας. Όταν ήρθαν κοντά του, τους είπε: «Προσέχετε λοιπόν τον εαυτό σας και όλο το ποίμνιο, στο οποίο το Άγιο Πνεύμα σας έθεσε επισκόπους, για να ποιμαίνετε την Εκκλησία του Κυρίου και Θεού, την οποία απέκτησε με το ίδιο Του το αίμα. Γιατί γνωρίζω καλά ότι μετά την αναχώρησή μου θα μπουν ανάμεσά σας σκληροί λύκοι, που δεν θα λυπούνται το ποίμνιο· και ακόμη και από ανάμεσά σας θα εμφανιστούν άνθρωποι που θα διδάσκουν διαστρεβλωμένα πράγματα, για να παρασύρουν τους μαθητές πίσω τους. Γι' αυτό να αγρυπνείτε, θυμούμενοι ότι τρία ολόκληρα χρόνια, νύχτα και ημέρα, δεν σταμάτησα να νουθετώ τον καθένα με δάκρυα. Και τώρα, αδελφοί, σας εμπιστεύομαι στον Θεό και στον λόγο της χάριτός Του, που μπορεί να σας οικοδομήσει και να σας δώσει κληρονομιά μαζί με όλους τους αγιασμέ-

χρείαις μου καὶ τοῖς οὖσι μετ' ἐμοῦ ὑπηρέτησαν αἱ χεῖρες αὗται. Πάντα ὑπέδειξα ὑμῖν ὅτι οὕτω κοπιῶντας δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν ἀσθενούντων, μνημονεύειν τε τῶν λόγων τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπε· Μακάριόν ἐστι μᾶλλον διδόναι ἢ λαμβάνειν. Καὶ ταῦτα εἰπὼν θεὶς τὰ γόνατα αὐτοῦ σὺν πᾶσιν αὐτοῖς προσηύξατο.

νους. Δεν επιθύμησα ούτε ασήμι ούτε χρυσάφι ούτε ρούχα από κανέναν· εσείς οι ίδιοι γνωρίζετε ότι αυτές οι χέρες εργάστηκαν για τις ανάγκες μου και για όσους ήταν μαζί μου. Σας έδειξα σε όλα ότι έτσι πρέπει να κοπιάζετε και να βοηθάτε τους αδυνάτους, θυμούμενοι τα λόγια του Κυρίου Ιησού, που είπε: "Μεγαλύτερη μακαριότητα υπάρχει στο να δίνει κανείς παρά στο να παίρνει"». Και αφού είπε αυτά, γονάτισε μαζί με όλους και προσευχήθηκε.

Β. Το Ευαγγελικό Ανάγνωσμα (Ιωάν. κεφ.17, στίχ.1–13)

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐπάρας ὁ Ἰησοῦς, τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἶπε· Πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα· δόξασόν σου τὸν Υἱόν, ἵνα καὶ ὁ Υἱός σου δοξάσῃ σέ· καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρκός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον. Αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωή, ἵνα γινώσκωσί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν. Ἐγώ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς· τὸ ἔργον ἐτελείωσα ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω· καὶ νῦν δόξασόν με σύ, Πάτερ, παρὰ σεαυτῷ τῇ δόξῃ ᾗ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί. Ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις οὓς δέδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου· σοὶ ἦσαν, καὶ ἐμοὶ αὐτοὺς δέδωκας, καὶ τὸν λόγον σου τετηρήκασιν. Νῦν ἔγνωκαν ὅτι πάντα ὅσα δέδωκάς μοι παρὰ σοῦ εἰσιν· ὅτι τὰ ῥήματα ἃ δέδωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς, καὶ αὐτοὶ ἔλαβον καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. Ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ· οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι σοί εἰσι· καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σά ἐστι, καὶ τὰ σὰ ἐμά, καὶ δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖς. Καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ οὗτοι ἐν τῷ κόσμῳ εἰσί, καὶ ἐγὼ πρὸς σὲ ἔρχομαι. Πάτερ ἅγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου οὓς δέδωκάς μοι, ἵνα ὦσιν ἓν καθὼς ἡμεῖς. Ὅτε ἤμην μετ' αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου· οὓς δέ-

Εκείνον τον καιρό, αφού είπε αυτά ο Ιησούς, σήκωσε τα μάτια Του στον ουρανό και είπε: «Πατέρα, ήρθε η ώρα· δόξασε τον Υιό Σου, για να Σε δοξάσει και ο Υιός Σου· όπως Του έδωσες εξουσία πάνω σε κάθε άνθρωπο, ώστε να δώσει αιώνια ζωή σε όλους όσους Του έδωσες. Και αυτή είναι η αιώνια ζωή: να γνωρίζουν Εσένα, τον μόνο αληθινό Θεό, και τον Ιησού Χριστό που απέστειλες. Εγώ Σε δόξασα επάνω στη γη· ολοκλήρωσα το έργο που Μου ανέθεσες να κάνω. Και τώρα, Πατέρα, δόξασέ Με κοντά Σου με τη δόξα που είχα κοντά Σου πριν δημιουργηθεί ο κόσμος. Φανέρωσα το όνομά Σου στους ανθρώπους που Μου έδωσες από τον κόσμο. Δικοί Σου ήταν και τους έδωσες σε Μένα, και κράτησαν τον λόγο Σου. Τώρα γνώρισαν ότι όλα όσα Μου έδωσες προέρχονται από Σένα· γιατί τα λόγια που Μου έδωσες τα έδωσα σε αυτούς, και εκείνοι τα δέχθηκαν και γνώρισαν αληθινά ότι από Σένα προήλθα, και πίστεψαν ότι Εσύ Με απέστειλες. Εγώ προσεύχομαι γι' αυτούς· δεν προσεύχομαι για τον κόσμο, αλλά για εκείνους που Μου έδωσες, γιατί είναι δικοί Σου. Και όλα τα δικά Μου είναι δικά Σου και τα δικά Σου δικά Μου, και έχω δοξαστεί μέσα σε αυτούς. Και πλέον δεν μένω στον κόσμο, ενώ αυτοί μένουν στον κόσμο, κι Εγώ έρχομαι σε Σένα. Άγιε Πατέρα, φύλαξέ τους στο όνομά

δωκάς μοι ἐφύλαξα, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ. Νῦν δὲ πρὸς σὲ ἔρχομαι, καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ, ἵνα ἔχωσι τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην ἐν ἑαυτοῖς.

Σου, αυτούς που Μου έδωσες, ώστε να είναι ένα, όπως Εμείς. Όσο ήμουν μαζί τους στον κόσμο, τους φύλαγα στο όνομά Σου· αυτούς που Μου έδωσες τούς διατήρησα ασφαλείς, και κανείς τους δεν χάθηκε, παρά μόνο ο υιός της απώλειας, για να εκπληρωθεί η Γραφή. Τώρα όμως έρχομαι σε Σένα, και αυτά τα λέω ενώ βρίσκομαι ακόμη στον κόσμο, ώστε να έχουν μέσα τους πλήρη τη δική Μου χαρά».

Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ

Η θεολογία της Αναλήψεως κατά τον Ιερό Χρυσόστομο

Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος βλέπει τη μεγάλη Δεσποτική εορτή της Αναλήψεως όχι σαν μια «φυγή» του Χριστού από τον κόσμο, αλλά σαν την ολοκλήρωση του έργου της σωτηρίας και τη δόξα της ανθρώπινης φύσης. Μέσα από τις ομιλίες και τα ερμηνευτικά του κείμενα, ιδιαίτερα στις Πράξεις των Αποστόλων και στις επιστολές του Αποστόλου Παύλου, παρουσιάζει βαθιά θεολογικά νοήματα για το μυστήριο της Αναλήψεως.

Το πρώτο και βασικό σημείο της θεολογίας του είναι ότι ο Χριστός αναλαμβάνεται στους ουρανούς όχι μόνο ως Θεός — γιατί ως Θεός είναι αιώνια μαζί με τον Πατέρα — αλλά και ως τέλειος άνθρωπος. Αυτό σημαίνει ότι η ανθρώπινη φύση, που μετά την πτώση του Αδάμ είχε απομακρυνθεί από τον Θεό, τώρα ανεβαίνει ξανά στον ουρανό και δοξάζεται. Ο Χρυσόστομος τονίζει με θαυμασμό ότι εκεί όπου κάποτε ο άνθρωπος έχασε τον Παράδεισο, τώρα εισέρχεται η ανθρώπινη φύση ενωμένη με τον Χριστό και κάθεται *«ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρός»*.

Για τον Άγιο Ιωάννη τον Χρυσόστομο η Ανάληψη είναι η αποκατάσταση και η ανύψωση του ανθρώπου. Δεν αφορά μόνο τον Χριστό, αλλά ολόκληρη την ανθρωπότητα. Ο Χριστός γίνεται η απαρχή της δικής μας δόξας. Όπως ο Αδάμ οδήγησε τον άνθρωπο στην πτώση, έτσι ο νέος Αδάμ, ο Χριστός, ανοίγει τον δρόμο της επιστροφής προς τον Θεό.

Ο Άγιος επιμένει ιδιαίτερα στο ότι η Ανάληψη φανερώνει πόσο μεγάλη αξία έχει ο άνθρωπος στα μάτια του Θεού. Οι Άγγελοι, λέει, βλέπουν με έκπληξη την ανθρώπινη φύση να υψώνεται πάνω από τις αγγελικές τάξεις. Η σάρκα που τραυματίστηκε από την αμαρτία, τώρα δοξάζεται μέσα στο πρόσωπο του Χριστού. Γι' αυτό η Ανάληψη είναι μήνυμα ελπίδας για κάθε άνθρωπο: ο άνθρωπος δεν πλάστηκε για τον θάνατο και τη φθορά, αλλά για την αιώνια κοινωνία με τον Θεό.

Παράλληλα, ο Χρυσόστομος συνδέει στενά την Ανάληψη με την Πεντηκοστή. Ο Χριστός δεν εγκαταλείπει τον κόσμο όταν αναλαμβάνεται. Αντίθετα, προετοιμάζει την έλευση του Αγίου Πνεύματος. Εξηγεί ότι με την Ανάληψη ανοίγει ο δρόμος ώστε να έρθει η χάρη του Παρακλήτου μέσα στην Εκκλησία και στις καρδιές των ανθρώπων. Έτσι η γη ενώνεται με τον ουρανό και η Εκκλησία γίνεται το ζωντανό σώμα του Χριστού μέσα στον κόσμο.

Επίσης, ο Άγιος βλέπει στην Ανάληψη ένα κάλεσμα πνευματικής ανόδου για κάθε πιστό. Ο χριστιανός δεν πρέπει να μένει προσκολλημένος μόνο στα γήινα, αλλά να έχει στραμμένη την καρδιά του στον ουρανό. Γι' αυτό χρησιμοποιεί συχνά τον λόγο του Αποστόλου Παύλου: *«Τὰ ἄνω ζητεῖτε, οὗ ὁ Χριστός ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ καθήμενος»*. Αυτό δεν σημαίνει φυγή από τη ζωή ή περιφρόνηση του κόσμου, αλλά αλλαγή τρόπου ζωής. Ο άνθρωπος καλείται να ζει με πνευματικό φρόνημα, μεταφέροντας την αγάπη, την ειρήνη και τη χάρη του Χριστού μέσα στην οικογένεια, στην κοινωνία και στις ανθρώπινες σχέσεις.

Ένα ακόμη πολύ συγκινητικό σημείο στη θεολογία του Χρυσοστόμου είναι ότι ο Χριστός ανεβαίνει στον ουρανό κρατώντας ακόμη τα σημάδια των Παθών Του. Τα τραύματα από τους ήλους δεν εξαφανίζονται. Τα διατηρεί ως αιώνια σημάδια της αγάπης Του για τον άνθρωπο. Έτσι ο Χριστός παρουσιάζει ενώπιον του Πατέρα την ανθρώπινη φύση συμφιλιωμένη και σωσμένη.

Τέλος, ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος τονίζει ότι η Ανάληψη είναι εορτή χαράς και νίκης. Οι μαθητές δεν επιστρέφουν λυπημένοι στα Ιεροσόλυμα, αλλά γεμάτοι χαρά, γιατί καταλαβαίνουν ότι ο Χριστός δεν τους εγκατέλειψε. Παραμένει ζωντανός και παρών μέσα στην Εκκλησία Του.

Η θεολογία του Χρυσοστόμου για την Ανάληψη είναι τελικά μια θεολογία ελπίδας και δόξας. Ο ουρανός δεν είναι πια κλειστός για τον άνθρωπο. Ο Χριστός άνοιξε τον δρόμο και καλεί κάθε άνθρωπο να βαδίσει προς τη Βασιλεία του Θεού και την αιώνια ζωή.

ΙΕΡΑ ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ ΠΑΝΑΓΙΑΣ «ΒΡΕΦΟΤΡΟΦΟΥ»
ΣΤΟΝ ΙΕΡΟ ΚΑΘΕΔΡΙΚΟ ΝΑΟ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ

Κάθε Δευτέρα στις 6.30 μ.μ. και ακολουθεί κύκλος ομιλιών
με βασικό θέμα: «Ζώντας την Ανάσταση μέσα στην καθημερινότητα».